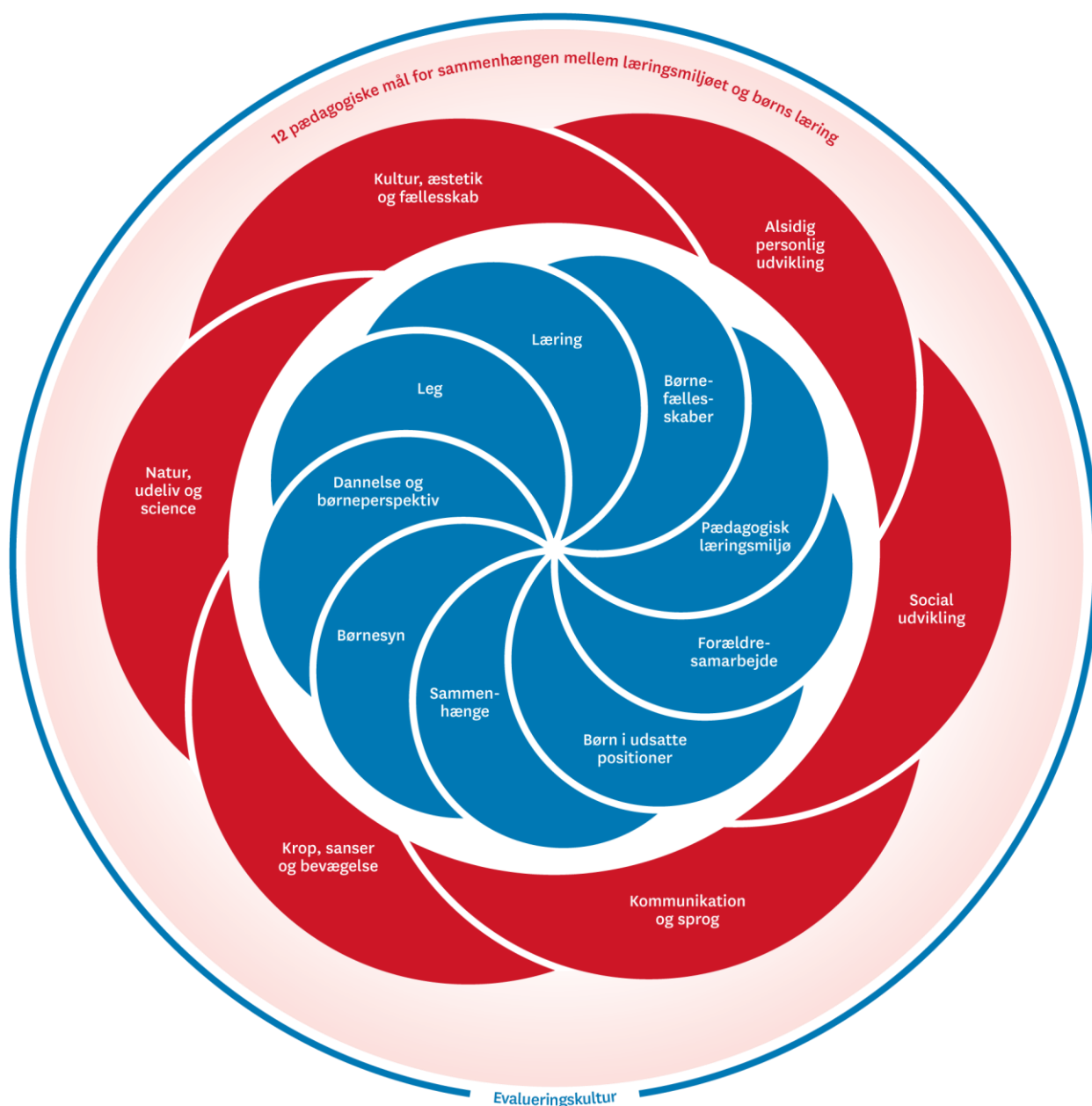

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Regnbuen 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Hvem er vi?

Børnehuset Regnbuen er en selvejende daginstitution. Vi blev oprettet i 1975 og er tilknyttet Børneringen. Læs mere om Børneringen på www.borneringen.dk Regnbuen er en lille institution med blot 2 stuer – 1 stue med 12 vuggestuebørn og 1 stue med 23 børnehavebørn.

Vi har en høj pædagogandel i Regnbuen. Vi er desuden uddannelsesinstitution og modtager studerende fra professionshøjskolerne.

Vi er placeret i en lille grøn oase midt på Frederiksberg, i et lille hyggeligt hus på en stor naturlegeplads.

Vi vægter natur og udeliv højt og er måske det tætteste man kommer på en udflytter institution, uden at være det. Vi er ude en stor del af dagen uanset vejret, hvor alt fra rytmik i Pileskoven til cykelleg, ture, bålaktiviteter, insektpleje, forsøg, leg og fællesskaber på tværs af huset er en del af børnenes hverdag.

I Regnbuen er barnesynet og børneperspektivet omdrejningspunktet. Vi ser på det enkelte barn og skaber rammerne, så der er plads til at være den man er, med de styrker og udfordringer, man har med sig i bagagen. Vi understøtter barnets udvikling individuelt og som en del af et inkluderende fællesskab.

Planlagte pædagogiske aktiviteter er fleksible og udformet med afsæt i børnegruppens behov.

Regnbuen er kendetegnet ved at have et godt arbejdsmiljø. I Regnbuen er der skabt tid til sparring og refleksion. Vi har et lavt sygefravær og er glade for at gå på arbejde. Vi har en positiv forventning til hinanden om en høj faglighed og et ønske om at udvikle denne sammen og hver især.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Barnesyn

I Regnbuen har barndommen og det enkelte barn værdi i sig selv. Alle børn skal ses og høres og føle at lige præcis de, er vigtige for dem selv og fællesskabet. Individet og fællesskabet er afhængige af hinanden – det ene kan ikke eksistere og trives uden det andet. Og alle har behov for at føle sig som en del af et fællesskab.

Vi tror på at kendskabet til det enkelte barn og hans/hendes familie – den tætte barn/voksen relation, er alt afgørende for barnets trivsel og livsglæde. I og med at vi er et lille hus med blot 35 børn, så kender alle voksne og børn i huset hinanden – De voksne kender børnenes udfordringer og kompetencer, hvilket giver børnene en tryghed til at være dem selv.

Alle børn har kompetencer og har ret til at være aktive medskabere af deres egen læring og udvikling. Det sker hos os i et trygt miljø med nærværende voksne, der er til stede i nuet sammen med børnene.

I Regnbuen arbejder de voksne med de gode fortællinger - narrativer og har fokus på at få øje på og styrke det enkelte barns kompetencer. Den voksne er lyttende, nærværende og nysgerrig på intensionen bag barnets handlinger, for på den måde bedre at kunne forstå barnet og guide det i dets udvikling.

De voksne i Regnbuen skaber et læringsrum, hvor der er en afbalanceret vekslen mellem de planlagte voksenstyrede aktiviteter og det individstyrede, hvor barnet har mulighed for at afprøve sig selv socialt, fysisk og kreativt mm., ud fra hvad det enkelte barn har lyst til og finder spændende i nuet.

De voksne respekterer barnets ret til at sige til og fra – retten til at vælge selv, indenfor de givne rammer og med respekt for det fællesskab, som vi alle skal indgå i.

Vi ser børnene som selvstændige frie individer, der så vidt muligt selv vælger til og fra og arbejder med konsekvenserne af deres valg, med hjælp fra de voksne.

For os er det vigtigt, at barnet føler sig set, anerkendt og forstået i mødet med den voksne.

I Regnbuen skal alle børn mærke, at de voksne holder af dem, de skal føle at lige præcis de er noget særligt – de er unikke.

Det er vigtigt for os, at vise børnene, at ingen er perfekte og at vi voksne også kan fejle – det er menneskeligt at fejle. Den voksne reflekterer hele tiden over egen praksis og handler pædagogisk derud fra, men når den voksne tager fejl, så erkender og italesætter den voksne det også.

Eksempler:

En dreng på 3 år er ofte selektiv i forhold til det mad, han vil spise. Han sidder ved bordet sammen med en voksen og 4 andre børn. Dagens ret er æggekage. Da drengen bliver spurgt, om han ikke kunne tænke sig et stykke æggekage, siger han højt og tydeligt "jeg vil ikke have æggekage". Den voksne siger "du har ikke lyst til æggekage?" og drengen svarer "nej". Den voksne ret-

ter herefter sin opmærksomhed på de andre børn ved bordet og de går i gang med at spise. Undervejs snakker den voksne med børnene om, hvor godt maden smager og at det var dejligt at få lidt mad ned i maven, når de nu var så sultne. Drengen er med i snakken omkring bordet og observerer de andre, der spiser. Da alle er ved at være færdige, siger drengen ”jeg vil gerne have et stykke æggekage”. Det får han uden at den voksne kommenterer på det ændrede valg. Drengen er i godt humør, spiser færdig og er klar til at komme ud og lege med sine venner.

En dreng på 2 år, der går i vuggestuen og har en storebror i børnehaven, elsker at lege i børnehaven, på børnehavens legeplads. Når de skal hjemmefra om morgenen, bliver han ofte vred og siger, at han ikke vil i vuggestuen, men at han er en stor dreng, der går i børnehaven. Han står ofte og kigger over det lille hvide hegn over til børnehavens legeplads. En voksen fra vuggestuen spørger ham, om han godt kunne tænke sig at komme ned i børnehaven og lege, drengen siger ja og den voksne følger ham ned i børnehaven. Drengen løber glad hen og leger med en gruppe yngre børnehavebørn i sandkassen. Det går rigtig godt med, at han er i børnehaven, han er glad og trives, når han er på besøg. De voksne i Regnbuen aftaler, at han fremover skal have lov til at komme i børnehaven morgen og formiddag, når han har lyst. Når han skal sove til middag kommer han tilbage i vuggestuen og er der om eftermiddagen, når han vågner. Den ordning trives drengen rigtig godt med og vil nu igen gerne i Regnbuen om morgenen.

Dannelse og børneperspektiv

I Regnbuen er vi optaget af at se verden gennem børnenes øjne. Ved at være til stede sammen med børnene og altid være nysgerrig på deres intentioner, skaber vi rum til at forstå det enkelte barn. Vi rummer barnets følelser og hjælper dem med at sætte ord på disse og deres handlinger, så barnet føler sig set og hørt.

Den voksne sætter aktiviteter i gang sammen med børnene og støtter op om de initiativer som børnene tager til leg og fællesskab.

Det enkelte barn har medindflydelse og mulighed for at udfolde sig indenfor de givne rammer, f.eks. hvilket legetøj vil jeg lege med, hvilke sange skal vi synge, hvem vil jeg lege med, hvor skal turen gå hen, hvilke strømper vil jeg have på etc.

Rammer og valg udvides i takt med, at barnet bliver ældre og udvikler sig.

Vi hjælper børnene til at se og forstå, at de er en del af forskellige store og små fællesskaber, hvor der gælder forskellige regler – vi øver trafikreglerne når vi er på tur, taler om og viser børnene ved at være forgangsbilleder, hvordan man skal opføre sig, når man f.eks. er på biblioteket eller i toget. Vi hjælper barnet med at rumme, når han/hun ikke kunne få lov at bestemme, hvem der skulle være storesøster i legen, trøster og guider dem videre i legen og relationen til de andre børn.

Flere Eksempler:

En dreng kommer med **en kost** og giver den til den voksne. Den voksne ser drengens initiativ, siger ”skal vi feje sammen” og finder en kost eller flere, så alle kan være med til at feje og drengen føler sig set og hørt.

En pige tager en **skovl** fra et andet barn. Den voksne siger ” du tager skovlen fra Pia, kan du give hende den igen? Du vil gerne grave i sandet med skovlen, du må spørge om du må låne skovlen bagefter”. Den voksne hjælper barnet med at aflevere skovlen og spørge om at låne skovlen bagefter. Derefter siger den voksne ”Pia, vil du hjælpe Karen med at finde en skovl...” På den måde bliver barnet set, hørt og lyttet til og vil føle sig forstået.

Når et barnet skal sove, tager det selv **sit tøj** af og putter det i kurven. Er der noget som er svært hjælper vi det. Er blusen blevet våd, finder vi en tør bluse i barnets kasse. Så kan vi spørge barnet vil du have den røde eller blå bluse på? Og barnet kan vælge mellem de 2 bluser. Barnet skal ikke vælge mellem alle bluser, det kan blive for svært og føre til at barnet bliver frustreret. Når barnet vælger mellem 2 bluser vil det opleve at det kan overskue valget og det vil opleve at det selv bestemmer.

Er **gyngerne** optaget og et barn gerne vil gynges, siger vi f.eks. "du vil gerne gynges, du kan gynges om lidt". Vi viser barnet at det kan sidde på "ventebænk" og vente på tur. Lidt efter skiftes børnene til at gynges. På den måde oplever barnet sig forstået og kan se, at det får mulighed for at gynges om lidt. Barnet lærer at udsætte sit behov et lille stykke tid.

Disse eksempler fra dagligdagen viser vigtigheden af, at et barn bliver forstået og lyttet til. Det styrker barnets selvfølelse og giver det tryghed og tillid til at kunne indgå i sociale relationer, hvor det vil føle sig som en del af et større demokratisk forpligtende fællesskab.

Legen

Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen styrker barnets fantasi, sprog, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

I Regnbuen skaber vi rammerne for det gode legemiljø. Det gør vi ved at skabe plads til børnenes spontane og selvorganiserede leg samt ved at være nærværende, til stede, iagttagende og understøtte børnenes leg. Dvs. at den voksne er bevidst om, hvornår der er behov for at sætte en voksenstyrret leg i gang, hvornår man skal være deltagende i legen, hvornår man skal guide børnene og hvornår man skal "træde til side".

Alle børn skal være en del af børnefællesskabet. Derfor skaber vi pædagogiske legeaktiviteter med børnene, hvor de får mulighed for at lege med forskellige børn og hvor de kan indgå i nye sociale fællesskaber samt inddrager de børn, som står udenfor legen eller viser tegn på usikkerhed.

Især i børnehaven, er der nogle gange også brug for, at en leg "beskyttes". Det kan være ok at sige nej til, at en anden må være med i legen, men det kommer an på situationen. Er 2 børn f.eks. fordybet i en koncentreret og lærerig leg, som de har været i gang med over noget tid, så kan det være ok at sige, at man gerne vil lege uden, at andre er med. Er der derimod pludselig ét bestemt barn, der ikke må være med, men andre der gerne må, så er det ikke i orden og vi voksne vil her gå ind og hjælpe børnene med at løse problemstillingen, samt sætte rammerne for legen.

Vi er opmærksomme på at de fysiske rammer også har betydning for børns leg.

I Regnbuen har vi udskiftet møblerne og de nye møbler er nu med hjul på, så man nemt kan rykke rundt på dem og skabe nye legeøer og miljøer, alt efter børnenes behov. Vi prøver i det hele taget at indrette stuerne med forskellige legerum i løbet af dagen. Vi har alt legetøj i børnehøjde samt udskifter og introducerer børnene for forskellige materialer og aktiviteter.

Vi finder det vigtigt, at børnene har så meget indflydelse som overhovedet muligt på legens rammer, form og indhold. Derfor skaber vi også rum til leg på tværs af huset og på tværs af børnegrupper – har man f.eks. mere lyst til at lege i vuggestuen, selvom man er børnehavebarn, så prøver vi at skabe rammerne for det, så det kan lade sig gøre. Har man som vuggestuebarn lyst til at være sammen med sin storebror og lege på børnehavens legeplads, så prøver vi også her at skabe rammerne for det, så det kan lade sig gøre.

I vuggestuen består hovedparten af børnenes leg af: sanseoplevelser, bevægelseslege, imitationslege/parallellege og undersøgelseslege.

På vores store naturrige legeplads er det let tilgængeligt for børnene at få en masse sanseoplevelser. F.eks. at gå i sandet med bare tæer, leg i sandkassen, lege på græsplænen, lege i pileskov, smage på krydderurter, solvarme fliser, våde fliser, samle og feje blade, lytte til fuglenes kvinden osv. Vuggestuebørnene viser stor bevægelsesglæde. De kravler på gulvet, kravler op og ned af stolene, ind i reoler, de går, de løber begejstret rundt osv. De er i gang med at lære deres

egen krop at kende og deres fysiske formåen. Meget af deres tid går derfor også med at lege lege, der handler om at udforske hvad kroppen kan bruges til i samspil med sin omverden – derfor kan den samme kasse med legetøj også tømmes og fyldes et hav af gange, ting puttes i munden og undersøges, der kravles op og ned af sofaer, stole, bakker mm. gang på gang. Børnene viser stor interesse for hinanden og imiterer hinanden. Hvis et barn løber, løber de andre også, er der et barn der banker i bordet, banker de andre børn også i bordet osv. Børnenes interesse for hinanden, knytter dem sammen og styrker deres relationer.

Med de mellemste og ældste børn i børnehaven har vi ekstra fokus på regellen – der spilles brætspil, kortspil, leges gamle udelege som ståtroid og dåseskjul, laves planlagte brydekampe med regler, spilles diverse boldspil – på den måde øver børnene sig i at regulere deres følelser, når man taber eller vinder, øver sig i at tilpasse sig andres regler og vente på tur.

Vi prioriterer at skabe plads til den børneinitierede leg.

Eksempler:

Eksempler:

En gruppe børnehavebørn har omdannet hele børnehavens "klubrum" til en 3-værelses lejlighed med køkken, soveværelse mm. de har været fordybet i "familielegen" hele formiddagen og vil rigtig gerne fortsætte, da vi alle sammen skal på legepladsen. De voksne giver dem lov til at blive inde og fortsætte, imens de andre børn går ud.

En ny pige på 3 år er startet i børnehaven. Hun har svært ved at komme ind i gruppen. Hun er en tilbageholdende observerende type, og de andre 3-årige er en fast sammentømret gruppe af venner. Vuggestuepersonalet inviterer hende og en af de andre piger til at lege i vuggestuen, kun de to. De har gode lege og gode oplevelser sammen, som åbner op for lege sammen også i børnehaven.

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber. Det gør børnefællesskaber til en utrolig vigtig medspiller for det enkelte barns trivsel og udvikling. Børn udvikler sig sammen i fællesskaber.

Fra børn er helt små, er de optaget af fællesskabet med de andre børn. Det er vi voksne, der skal sætte rammerne for, at alle børn kan føle sig som en integreret del af fællesskabet.

Der findes mange forskellige fællesskaber i Regnbuen – vi har store børnefællesskaber, som omhandler hele Regnbuen. Det kan f.eks. være ved forskellige traditioner som sommerfest, julefest, blomstens dag. Stuefællesskabet, som børnene er i sammen ved morgensamling, fødselsdage mm. I vuggestuen og børnehaven deler vi børnene op i mindre grupper dagligt. Mellemstore børnefællesskaber som ved frokost, hvor der er faste pladser og man derfor spiser med den samme gruppe børn hver dag, ved ture ud af huset, ved aktiviteter i de aldersopdelte grupper mm. de små børnefællesskaber, som børnene er en del af i forskellige variationer, når de deler interesse eller leger med andre børn.

De voksne i Regnbuen inddrager børnene i et fællesskab, hvor hvert barn føler det har betydning for fællesskabet med hver deres kompetencer – de skal føle sig anerkendt for den de er. Børnene skal føle at de er vigtige for fællesskabet og at de er savnet, når de ikke er der. Omvendt, så skal de voksne også hjælpe børnene med at se, at de andre børn er lige så vigtige for fællesskabet – de voksne hjælper dem med at få øje på hinanden.

Eksempel:

En dreng fra vuggestuen snubler på legepladsen og den voksne siger "av- der faldt Harald, har du brug for hjælp, nu skal vi hjælpe dig op", hvorefter de andre børn bliver opmærksomme på Harald og kommer hen for at hjælpe med at rejse ham op igen.

At være en del af et fællesskab kræver også en forståelse for de fælles spilleregler, der er i en gruppe. Det hjælper de voksne, børnene med at agere i – de guider børnene i at vente på tur,

lytte når de andre børn fortæller noget, være en god ven. Hvis et barn f.eks. siger til et andet barn "du må ikke være med", så guider den voksne ved at spørge ind til, hvorfor barnet ikke kan være med, hvordan man sammen kan skabe en mulighed for at barnet alligevel kan være med, hvordan man siger tingene på en ordentlig måde til hinanden etc. Den voksne kan også hjælpe ved at sætte en ny leg i gang med en anden gruppe børn, hvor det afviste barn spiller en vigtig rolle. I Regnbuen har vi jævnligt emner i børnehaven, der tager udgangspunkt i trin for trin. Trin for trin er et redskab, der skal hjælpe børnene med at genkende og forstå egne og andres følelser. Den voksne reflekterer over og vurderer, hvornår man som voksen skal voksenstyre og guide – hvor meget skal man blande sig og hvordan. Og hvornår man skal skabe plads til, at børnene prøver muligheder og løsninger af på egen hånd, når der opstår konflikter. Der skal ligeledes være plads til, at man i perioder i løbet af dagen har mulighed for at trække sig fra fællesskabet og dyrke sit eget selskab, hvis man har lyst og brug for det. Det hjælper den voksne med at skabe rammerne for.

Det er vigtigt, at de forskellige børnefællesskaber også understøttes derhjemme og af forældrene. I Regnbuen italesætter vi derfor overfor forældrene, hvordan vi arbejder med børnefællesskaber og guider forældrene i, hvordan de kan arbejde med børnefællesskaberne derhjemme, så spirende venskaber så vidt muligt understøttes, nye legekonstellationer kan afprøves og ideer til hvor og hvordan man kan mødes udenfor institutionen gives.

Pædagogisk læringsmiljø og læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Læring og forskellige pædagogiske læringsrum er til stede hele dagen – der er læring i alt. Forudsætningen for læring skal være på plads, inden barnet overhovedet er modtagelig for læring. Det enkelte barns basale behov skal derfor være dækket – barnet skal være frisk, mæt, udhvilet og tryk. Der skal være en god og tryk tilknytning til de voksne på stuen. Trygheden og den nære relation skaber vi ved, at de voksne i Regnbuen er nærværende, omsorgsfulde, nysgerrige, tydelige og i stand til at aflæse barnets behov. Når disse ting er på plads, er forholdene optimale for læring.

I den pædagogiske praksis i dagligdagen opdeler vi børnene i mindre grupper for at opnå nærhed og fordybelse i samværet. I små grupper kan børnene i roligt tempo fordybe sig og få oplevelser og erfaringer. Den voksne kan ligeledes arbejde med at styrke det enkelte barns kompetencer og give barnet udfordringer svarende til dets udvikling, så barnet oplever sig selv som en ressource i gruppen og fællesskabet.

For at opnå nærhed i relationen, er det en forudsætning, at der er kvalitet i samværet. Kvaliteten i samværet mellem børn og voksne, ligger i at den voksne får øje på og ser, hvad børnene er optaget af, hver for sig og sammen. Den voksne synliggør og folder det ud, som børnene er optaget af i fællesskabet. På denne måde får alle børn en fælles oplevelse, hvilke styrker relationen børn/børn og børn/ voksne imellem.

En stor del af hverdagslivet i vuggestuen såvel som i børnehaven, er at øve sig i at mestre egne følelser, krop og tilegne sig sociale spilleregler. At sige fra og til, at dele med hinanden, at vente på, tur, at lære at skiftes, at tilsidesætte egne behov for en stund. Det er alle sammen egenskaber som børnene har brug for i sociale sammenhænge. De naturlige frustrationer, som opstår undervejs, er med til at styrke og udvikle barnet.

Børnene skal have passende udfordringer, som passer til deres alder. Det er vigtigt, at børnenes egne ressourcer bliver foldet ud, så de deltager aktivt i f.eks. at tage tøjet af og på. De voksne er opmærksom på at træde til, når barnet har brug for støtte og træde fra igen, når barnet er "kommet videre".

Hverdagen i Regnbuen består af et væld af læringsrum og miljøer – nogle er sat op og nøje planlagt af de voksne, andre opstår mere spontant mellem barn/barn, Barn/voksen pga. en pludselig opstået situation. De planlagte læringsrum, foregår ikke kun i forbindelse med pædagogiske aktiviteter som morgensamling, cykelleg, kreativt værksted, rytmik eller ture. De foregår i lige så høj grad i alle hverdagsituationerne – "hverdagspædagogikken".

Eksempler på hverdagsituationer som læringsmiljø:

Toiletbesøg/bleskift/middagslur

Der er fokus på selvhjulpenhed, motorik, relationer, kommunikation og sprog, når der skiftes ble, hjælpes med toiletbesøg, puttes etc. Når de små vuggestuebørn skal skiftes, tager den voksne sig god tid til det. Selvom de mindste vuggestuebørn ikke mestre ordene endnu, så kommunikeres der via kropssprog og lyde. De voksne understøtter barnets sprogudviklingen ved at bruge deres kropssprog/mimik, ved at spejle barnets følelser og sætte ord på - barnet føler sig imødekommet og anerkendt. Hver dag inden de børn, der har behov, skal sove til middag, tager børnene deres tøj af og lægger det i deres kasser. De øver sig i at gå på toilettet og bagefter tager de en ny ble i skuffen, som den voksne hjælper med at få på, inden de skal ind at sove. Det styrker børnenes selvhjulpenhed og selvværd at kunne mestre flere og flere ting selv. De ældste børnehavebørn øver sig i at tørre sig selv, skifte tøj hvis tøjet er blevet vådt etc.- det tager tid og kræver voksen- guidning at blive god til, så det skaber vi rammerne for.

Legepladsen

På legepladsen, er der bl.a. fokus på Natur og udeliv, børneperspektivet, sanser og bevægelse, leg og social udvikling. Den voksne følger barnets spor og tager udgangspunkt i deres interesser og nysgerrighed – hvis børnene finder en bille, så henter den voksne naturbøger, I-pad, og krible krable udstyr, så vi kan undersøge hvad der er for et dyr og sammen blive klogere. De voksne er nærværende og undres sammen med børnene. Der bygges et hjem til den, vi følger dets udvikling over tid, slipper det fri igen mm. Børnene bliver set og lyttet til. De føler sig vigtige og som en del af et fællesskab. De bliver klogere på naturen og livets cyklus. Da vi har en stor og varieret legeplads med både legeredskaber og naturgrund, så giver det børnene rig mulighed for at afprøve og styrke deres sanser og motoriske færdigheder – er man et lille vuggestuebarn, så er de 3 trin på den lille rutsjebane en stor udfordring. De voksne observerer og guider efter behov. Det kan være at der kræves verbal støtte før at man tør, det kan være man bare skal have en voksen der viser en, hvor foden skal stå. På legepladsen afprøves i høj grad relationerne, rammerne for det sociale samspil og legen. Der grines, efterlignes, forhandles, findes på, skændes og slås. Den voksne er nærværende, observerer og reflekterer løbende for at kunne afstemme sin handling i forhold til børnenes behov. Den voksne ved, hvornår der er brug for voksenstyring eller guidning – hjælp til at sætte op på, fysisk hjælp eller hjælp til konflikthåndtering, samt hvornår der er brug for at træde i baggrunden og lade børnene prøve selv.

Eksempler på planlagte pædagogiske aktiviteter som læringsmiljø:

Morgensamling i børnehaven

Når der holdes morgensamling, er der fokus på sprog, kommunikation, personlig og social udvikling og børnefællesskaber.

Børnehavens samling starter med, at der råbes navne op og snakkes om, hvem der er der i dag og hvem der mangler. Børnene kan fortælle de andre børn på stuen en historie, hvad man har oplevet eller andet man har lyst til at sige noget om. Det er med til at styrke børnenes fællesskabsfølelse og skærper deres opmærksomhed overfor hinanden. Børnene øver sig i at stå frem, formulere sig og være på, men samtidig øver de sig også i at vente på tur, lytte og give plads til hinanden. Efter at vi har set og lyttet til hinanden, så findes sangkufferten frem. I den befinder sig diverse ting som hver især symboliserer en sang/sanglek – f.eks. et lille hus (*ved vejen lå et hus*), en ko (*Jens Pedersens ko*) etc. I kufferten er også en flaske. Børnene skiftes til at dreje flasken på gulvet og den som flasken peger på må vælge en sang/sanglek fra sangkufferten, som vi så alle sammen synger/leger. Børnene øver sig i medbestemmelse og demokrati og bestemmer altså selv, hvilken sanglek/sang, der skal synges, men må også acceptere, når det er et andet barns tur til at bestemme og det barn vælger en anden sang, end den man selv havde lyst til at synge. Sproget styrkes gennem sang, rim og fortællinger undervejs i morgensamlingen.

Cykelhold i vuggestuen

Når vi laver cykelhold med vuggestuebørnene, har vi især fokus på krop, sanser og bevægelse, men også den sociale og personlige udvikling styrkes igennem denne aktivitet.

Cykelholdet er et koncept vuggestuen har arbejdet med i mange år. Cykelholdet er for de største vuggestuebørn. Aktiviteten styrker vuggestuebørnenes motoriske evner på en cykel, samtidig med at det skaber et fællesskab og en holdfølelse, hvor børnene i gruppen er sammen om at udrette noget, at turde, at øve sig i at vente på tur og følge instrukser – alt sammen noget der er med til at styrke dem i overgangen til børnehavelivet.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Det gode forældresamarbejde har en stor indflydelse på, om barnet trives i institutionen. Forældrene skal have tillid til personalet og ledelsen og de skal føle sig trygge ved at aflevere deres barn hos os.

I Regnbuen er der plads til at være forskellig både som barn, forældre og familie. Vi vil altid bestræbe os på at tage udgangspunkt i det enkelte barn og deres familie og så vidt muligt imødekomme deres behov.

Inden et barn starter i Regnbuen inviteres forældrene til et forbesøg og en opstartssamtale. Her har forældrene mulighed for at se de fysiske rammer og møde det personale, der er på barnets stue. Til samtalen spørger vi ind til barnet og familiens behov, ønsker, forventninger og andre ting vi skal være opmærksomme på. Vi fortæller om hverdagen og det pædagogiske grundlag i Regnbuen, indkøring samt vores forventninger til forældrene.

Nogle forældre har sommerfugle i maven, når deres barn skal starte i vuggestue eller en ny børnehave. Det er en stor omvæltning for en familie, når man skal aflevere sit barn til nogle voksne, som man måske ikke kender. Det er derfor vigtigt at skabe tillid til hinanden fra starten, så man kan føle sig tryk, når man afleverer sit barn i Regnbuen.

I Regnbuen har vi ikke faste forældresamtaler, men derimod samtaler efter behov. Vi opfordrer forældrene til at henvende sig til os, hvis de har spørgsmål, bekymringer eller andet i forhold til deres barn, så finder vi altid tid til en samtale. Vi forventer samtidig også, at forældrene finder tid til at deltage, hvis vi finder det nødvendigt med en samtale om deres barns trivsel, læring eller andet.

Vi har fokus på vores kommunikation med forældrene – det være sig den lille fortælling om barnets dag, når forældrene henter deres barn, dagbøger, hvor der beskrives hvilke pædagogiske læringsmiljøer, der er blevet arbejdet med i løbet af dagen, nyhedsbreve, der sendes ud pr kvartal og hvori der står beskrevet, hvilke læringsmiljøer, temaer og pædagogiske praksisser der arbejdes med for tiden samt generel info om diverse, opslag beskeder og billeder på AULA, vores tema fotovæg, hvor forældrene kan se, billeder af børnene i forskellige læringsmiljøer, i lege og oplevelser med de øvrige børn mm

Vi holder forældremøde 1 gang årligt for hele forældregruppen. Dertil kan komme andre forældremøder for bestemte grupper – det kan være forældremøde for de forældre, hvis børn skal til at være i skolegruppen eller andet. På forældremøderne vil der være mulighed for at tage emner op som forældrene ønsker, der vil være indslag fra personalet indenfor det pædagogiske grundlag krydret med debatoplæg, små videofilm fra den daglige pædagogiske praksis mm. På forældremødet er der valg til bestyrelsen. Da vi er en selvejende institution, er bestyrelsen personalets arbejdsgiver og har dermed også indflydelse på alt fra økonomi til pædagogik. I Regnbuen har vi et godt samarbejde med bestyrelsen – et samarbejde, der bygger på åbenhed, tillid og gensidig respekt. Det er vigtig for samarbejdet og personalets arbejdsmiljø, at man som bestyrelsesmedlem har tillid til ledelsen og personalet og at man respekterer deres ekspertise indenfor det pædagogiske arbejdsområde.

Vi bestræber os på altid at være opmærksomme, lydhøre og imødekommende i forældresamarbejdet. Vi taler ordentligt om og til forældrene og kommer til forældrene, hvis der er noget vi undrer os over eller hvis vi har en bekymring for barnets trivsel, læring eller udvikling.

Vi har en skærpet opmærksomhed på sårbare børn og familier og står altid klar med omsorg, samtaler, handleplaner, råd og kontakt til andre fagfolk som sundhedsplejerske, fysioterapeut, talepædagog, psykolog eller andet.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

I Regnbuen er omsorg omdrejningspunktet i mødet med det enkelte barn. Vi ser det som den vigtigste kerneopgave, at sørge for at børnenes grundlæggende behov bliver opfyldt. Det gælder de fysiske behov, men også de emotionelle behov for omsorg.

Hvis man er tryk, er man nysgerrig, hvilket styrker ens naturlig lyst til at udforske verden, hvilket også gælder for børn i udsatte positioner. I vuggestuen, bliver der lagt et følelsesmæssigt grundlag for, hvordan børnene kommer til at have det indeni fremadrettet. Følelsesmæssig omsorg er bare en dimension af et samvær, når vi arbejder med andre ting i løbet af dagen, med aktiviteter og med børns nysgerrighed, er der også tale om andre dimensioner i det samvær. Leg og tryk samvær er forbundet med glæde og alt sammen er med til at skabe tilknytning som er grundstenen for at der skabes udvikling hos alle børn - udsatte eller ej.

I Regnbuen er vores syn på børnegruppen, at alle børn er i risiko for at stå uden for fællesskabet, og at alle børn vil opleve dette i løbet af deres tid i institutionen og i livet. Det kan være pga. kriser i familien, følelsesmæssige kriser hos barnet eller forandringer i børnegruppen.

Vi har en anerkendende tilgang til børnene og er nysgerrige på, hvorfor barnet står uden for fællesskabet, og hvordan vi kan hjælpe barnet til deltagelse.

Vi støtter barnet til deltagelse i fællesskabet, så barnet får mulighed for at udvikle sig og opleve mestring.

Det er de voksnes ansvar at opbygge en god tillidsfuld relation til barnet, så barnet oplever sig set og forstået af de voksne. Barnet skal opleve, at de voksne har positive forventninger til det, og at barnet ikke står alene med sine udfordringer.

De voksne i Regnbuen har også ansvar for at skabe rammerne for at barnet får mulighed for at opbygge relationer til andre børn, dels til en mindre gruppe af venner, dels til den samlede børnegruppe.

De voksne hjælper barnet til at få gode sjove oplevelser med venner, ved at tage på tur i mindre grupper, beskytte god leg, lave aktiviteter, der indbyder til fortsat leg mm.

Barnet skal også føle sig accepteret af hele børnegruppen, og være et betydningsfuldt medlem af gruppen. Det gør de voksne ved at positivt italesætte alle børns forskellighed og fokusere på barnets styrkesider.

Vi giver et udsat barn plads og rum til at være i en mindre gruppe sammenhæng, hvor den voksne i højere grad har mulighed for at arbejde målrettet med barnets specifikke udfordringer. Det være sig følelsesmæssige, sociale, motoriske, sproglige m.m. og på den måde hjælpe barnet til at mestre bestemte færdigheder, der giver adgang til deltagelse og skaber trivsel hos det enkelte barn.

I Regnbuen arbejder vi som nævnt tidligere systematisk og bevidst med opdeling af børn i mindre grupper. Både i vuggestuen og børnehaven sidder børnene i den samme spisegruppe hver dag. Både formiddag og eftermiddag bestræber vi os på at opdele børnene i mindre grupper, som vi bevidst sammensætter for at styrke og udvikle børnenes relationer, og skabe gode læringsrum. Læringsforløb i små grupper kan f.eks. bestå i vuggestuebørn, der gennem et løbecykelforløb i hold styrker grovmotorikken og får en fornemmelse af, hvad det vil sige at være et hold sammen om en aktivitet, sprog børn der øver sig ved dialogisk læsning og leg, førskolebørn der øver sig i regellege, spil og vente på tur – alt sammen i mindre grupper i fokuserede forløb med klare definerede mål.

Hvis vi har en bekymring omkring et barn, samarbejder vi tæt med forældrene og kommunen. Vi inviterer forældrene til en samtale, hvor vi kan høre, hvordan barnet trives derhjemme og om forældrene kan genkende vores observationer. Kommunen kan tilbyde ressource konsulenter som sammen med os kan være med til f.eks. at observere barnet i institutionen og være med til at skabe en udviklingsplan i tæt samarbejde med os. I nogle tilfælde kan der være brug for yderligere faggrupper f.eks. PPR (psykolog, talepædagog, fysioterapeut, sagsbehandler). Vi holder møder løbende omkring barnets udvikling for at se, om indsatsen har en effekt eller eventuelt skal justeres.

Et godt forældresamarbejde er yderst vigtigt for os, da et godt forældresamarbejde har direkte indflydelse på det enkelte barns trivsel. Vores filosofi er, at "vi har børn sammen", vi vil begge parter det bedste for børnene, også når tingene er svære – *læs mere under afsnittet forældresamarbejde*.

Eksempler:

En dreng på 4 beder pædagogen om hjælp til at komme op i det højeste tårn. Han kan ikke komme derop og hans venner leger deroppe. Hun spørger, om hun ikke skal hjælpe ham over ved træstammen, men han vil op ved de flyvende ufoer. De træner teknikken i lang tid og til sidst kommer han op.

En dreng på 2 er meget tilbageholdende og observerende. Han har ikke særlig meget sprog, og trækker sig fra både fysisk og socialt udfordrende samvær. Et samarbejde med forældrene og relevante faggrupper igangsættes. Pædagogerne observerer ham over lang tid, for at finde ud af hvornår han har positive og udviklende oplevelser. De observerer, at når legen bliver vild – når han cykler ned af bakken, når han løber hurtigt i fangeleg - så glemmer han sine bekymringer og lyser op i smil. De vilde lege bliver prioriteret i arbejdet med drengen. Han oplever sig selv (og andre børn oplever ham), som en der kan og tør.

En dreng på 3 fylder rigtig meget både inde på stuen og på legepladsen. Han leger meget fysiske lege med meget lyd på, og han kommer ofte til at ødelægge andres lege, hvilket fører til meget negativ kontakt med de andre børn. Den pædagogstuderende observerer, at han har en tilbagevendende leg på legepladsen, hvor hans dyr er syge. En leg hvor han har et positivt samvær med andre børn, og hvor han kan bruge sine store armbevægelser og lyd til at gøre legen dramatisk og spændende. Hun understøtter legen og indgår i legen, så legen udvikles og bliver større – der er flere børn med og legen forløber over længere tid.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Overgange kan være svære for såvel børn som forældre. Det er derfor vigtigt for os, at vi er med til at skabe så god en overgang som muligt. Vi skal sætte rammerne og skabe et omsorgsfuldt og lærerigt miljø, hvor børnene føler sig trygge og holdt af, får styrket deres kompetencer, fodret deres nysgerrighed og lyst til at lære. Det gælder alle 3 overgange – hjem til vuggestue, vuggestue til børnehave, børnehave til skole.

Overgang og sammenhæng til børnehaveklassen

At starte i skole er et stort kapitel i barnet og forældrenes liv. Vi skal sammen med forældrene, støtte barnet i dets udvikling og hjælpe det godt på vej til at blive skoleparat. Vi starter derfor også efter sommerferien med et ekstra forældremøde, for de forældre, hvis børn skal i skole næste sommer. På mødet forventningsafstemmer vi og har en dialog om, hvad vi ligger i ordet skoleparathed samt, hvordan vi pædagoger sammen med forældrene kan hjælpe børnene med at nå derhen.

I Regnbuen har vi en ”skolegruppe”, der hedder Tigrene. Der er en fast voksen knyttet til gruppen. Den voksne har erfaring med at arbejde med skoleparathed i bred forstand.

1-2 gange om ugen er der skolegruppetid om formiddagen. Her arbejdes der henover året med de 6 læreplanstemaer.

Eksempler på temaer i skolegruppen:

Der arbejdes med temaet "kultur, æstetik og fællesskab": et kunstprojekt, hvor der tages på ture til statens museum for kunst for at se på portrætter, der tales om hvad et portræt er, der gives eksempler på forskellige portrætter fra forskellige tidsperioder, børnene maler deres egne og/eller hinandens portrætter og slutter af med en lille udstilling i børnehaven.

Der arbejdes med temaet "natur, udeliv og science": et spireprojekt, hvor alle børn medbringer tomme skotøjsæsker hjemmefra, laver en lyslabyrinth inde i kassen, skærer hul i enden af kassen så lyset kan komme ind, ligger en kartoffel i den modsatte ende af kassen og kan så over de næste uger følge med i om kartofflen spirer og kan finde vej til lyset.

I skolegruppen arbejdes der ligeledes med at fremme børnenes nysgerrighed i forhold til tal, bogstaver, former mm. gennem opgavehæfter, bræt og terningspil, rim og remser, historie fortælling og digtning af egne historier, regellege og kreative aktiviteter.

Ud over de faste ugentlige aktiviteter, som styrker børnene i at fastholde koncentrationen, vente på tur, udsætte behov og tage imod og forstå kollektive beskeder. Så støtter og guider vi børnene i at adfærdsregulere og prøve at løse konflikter selv – hvad kan jeg selv gøre, hvis jeg bliver uvenner med min bedste ven? Hvis jeg gerne vil lege med nogen? Hvis min ven falder? Hvis jeg bliver vred? Mm.

Når man kommer i skolegruppen får man også tildelt ansvarsopgaver – det kan f.eks. være at hjælpe de mindre børn i garderoben med at få sko på eller med at nå legetøjet på øverste hylde, hjælpe med at dække bord og feje efter maden, vise de andre børn hvordan man er en god ven, undersøge hvordan dagens vejr er og klæde sig på derefter etc.

Vi har et godt samarbejde med den lokale skole – skolen på Duevej. Her er vi bl.a. på førskolebesøg. Børnene er med en dag på skolen, hvor de både modtager undervisning i klasselokalet, leger i skolegården og besøger SFOén.

Vi har overleveringssamtaler med skolen efter behov.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Som barn og voksen er det vigtigt at føle sig som en del af lokalsamfundet. Børnene skal kende deres rødder og det miljø de vokser op i. Ved at bruge lokalsamfundet og nærmiljøet, gør vi børnenes verden større og udvider deres horisont. Vi viser dem hvilke muligheder der er i livet, fodre deres fantasi og forestillingsevne – jo mere man ved, des rigere er ens verden.

På Frederiksberg er mulighederne rige for at gøre brug af lokalsamfundet. Der gøres en stor indsats fra kommune og kulturinstansers side for at introducere lokalsamfundet i børnehøjde. Der findes et væld af aktiviteter og tilbud til børn - mange af dem gratis. Tilbuddene dækker ofte flere læreplanstemaer af gangen.

I Regnbuen benytter vi os ofte af disse tilbud og vi stiler efter at inddrage lokalsamfundet i så høj grad som muligt. Vi benytter lokalsamfundet og nærområdet til at lade leg og udforskning udfolde sig for vores børnegruppe, og i høj grad til at udvikle børnene kognitivt, socialt, kulturelt og motorisk. Vi prøver at komme afsted mindst en gang om ugen, alt efter hvad der kan lade sig gøre og hvad der giver mening i forhold til børnegruppen og det pædagogiske læringsrum.

Vi benytter os af forskellige **kulturelle tilbud** – vi går på biblioteket med børnene og låner bøger, puslespil og deltager i deres forskellige arrangementer, som bogstav leg, højtlesning mm. til jul deltager vi i juleteaterforestillinger og børnebiograf arrangementet. Når de store børnehavebørn har kultur og æstetik emner, besøger vi gerne nationalmuseet eller statens museum for kunst, hvor børnene bliver inspireret til at lave deres egne kunstværker ved at se på værker fra kendte kunstnere.

I forhold til temaet natur, udeliv og science, så gør vi en del brug af **naturvejlederne** på Frederiksberg – til påske besøger vi naturvejlederne og ser på nyudklækkede kyllinger og høre om kyllingens livscyklus, om foråret låner vi diverse naturkasser med diverse materiale og redskaber til krible krable forløb. Det bruger vi til at gå på opdagelse på vores legeplads og følge børnenes nysgerrighed. Om efteråret deltager vi i storbydyr projekt hos naturvejlederne og efter jul aflevere vi vores gamle juletræ, ser det blive til flis, laver fuglefoder og høre om dyrenes færden om vinteren. Vi har årskort til **Zoo**, så her er vi ofte på tur og bliver klogere på dyrenes liv og færden. Går turen til det yderste af vores lokalsamfund, så går turen til **strandene på Amager**, hvor aktiviteter med vind og vand prøves af eller der samles materialer sammen til at bygge og kreere med hjemme i Regnbuen.

Vi bruger meget **omkringliggende legepladser**, som eksempelvis Lindevangsparken og Frederiksberg Have, da de tilbyder udfordringer på andre måder, end vi ser hjemme på vores egen legeplads. De er oplagte at bruge i al slags vejr, og derfor er det legepladser vi kan benytte os af hele året rundt. Udover at benytte os af parkens natur, lange stier samt legepladser, bruger vi også parken, når der nogle gange bliver holdt børnearrangementer, som eksempelvis børnejazz. Gennem aftaler med forældrene besøger vi gerne forskellige **arbejdspladser**, hvilket giver børnene et godt indblik i hvad et arbejde er, hvor man kan arbejde og hvad man kan arbejde med, når man bliver voksen.

Når vi færdes i lokalområdet – om det er på legepladser, i toget eller på museum, så har vi ligeledes fokus på børnenes dannelse. Forstået på den måde, at vi via dialog med børnene og igen de voksnes egen opførelse, viser dem, hvordan man opfører sig, når man er ude blandt andre mennesker - når man er en del af et større samfundsfællesskab.

Eksempler:

I starten af 2020, valgte vi at starte et bevægelsesforløb med vuggestuebørnene. Vi valgte den nyåbnede og nyrenoverede legeplads i Frederiksberg have som rammen for vores pædagogiske forløb, hvor vi på skift tog børnene med på legepladsen, så alle børn kunne komme med og opleve forløbet. Her udfordrede vi børnene motorisk, med aktiviteter vi ikke på samme måde har mulighed for på vores egen legeplads. Vi gik på store sten i skoven, klatrede op på dragen, løb op og ned ad bakker og gik op og ned ad store trappetrin. Som led i forløbet tog vi billeder af børnene og tildelte den ene væg på stuen til bevægelsestemaet. Hermed kan både børn og forældre følge med i forløbet, og børnene kan se sig selv på billederne og dermed skabe genkendelighed til både legepladsen og fordybelsestemaet. Bevægelse var altså fokus for forløbet, og det var netop vores pædagogiske fokus på størstedelen af vores ture i den periode, og vi satte dermed den lokale legeplads som ramme for dette forløb.

I børnehaven har vi hvert år "her bor jeg" emne. Vi tager på ture hjem og ser, hvor alle børnene bor, så tager vi et billede af barnet foran deres hoveddør. Når vi kommer hjem bliver hvert barn interviewet og fortæller, hvad de har lyst til om deres hjem. Billederne og historierne bliver så til en lille bog, som hvert barn får med hjem. Der laves også et kort, som sættes op på tavlen og der sættes en knappenål for hvert sted, hvor der bor et barn fra Regnbuen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Det psykiske børnemiljø

Det psykiske børnemiljø danner rammen for, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne. Et miljø hvor børn og forældre føler tryghed og tillid. Pædagogerne er tydelige, nærværende, engageret, motiverende og inkluderende.

For os er det vigtigt, at alle børn og forældre føler sig godt tilpas og velkommen, når de træder ind i regnbuen. At de bliver set, imødekommet og at barnet oplever en tryk aflevering. F.eks. prioriterer vi, at 2 voksne er mødt ind kl. 8.15 i vuggestuen, for at kunne tage godt imod de mindste børn og deres forældre.

Vi bestræber os på, at dagene ligner hinanden, på den måde at de overordnede rammer er de samme som børnene møder hver dag. På den måde lærer børnene hurtigt Regnbuens rytme at kende, og bliver derved trygge ved hverdagen.

Om formiddagen, deler vi så vidt muligt børnene op i små grupper. At dele børnene op i mindre grupper, skaber rum til fordybelse og nærvær. De pædagogiske aktiviteter kan tilrettelægges ud fra børnefællesskabet samt det enkelte barn således, at hvert barn støttes i dets psykiske og fysiske udvikling.

Vi ser børnene som individer, der indgår i et fællesskab og vi hjælper dem med at indgå i relationer. Vi lærer børnene at håndtere afvisninger, konflikter og behovsudsættelse ved, at lære egne og kammeraters grænser at kende. Vi støtter børnene i at sige til og fra. Vi bestræber os på at sætte ord på det meste i dagligdagen. Vi italesætter vores og børnenes handlinger og følelser. I Regnbuen er vi optaget af at skabe et godt samspil mellem barn og voksne, og barn og barn. Her har vi særligt fokus på ligeværd og gensidig respekt for hinanden, med børneperspektiv for øje. I vuggestuen betyder det, at de voksne iagttager, lytter og aflæser de små børns kropssprog, tolker på det de udtrykker og handler ud fra, hvad man ser de har lyst til/behov for. I børnehaven betyder det bl.a., at voksne og børn i samarbejde laver regler og aftaler, så vi alle sammen har det godt. Børnenes ideer til hvordan hverdage kan blive endnu bedre inddrages til at skabe et miljø, det giver mening for både børn og voksne.

I Regnbuen bestræber vi os på, at børnene oplever de voksne som nogen, der gerne vil hjælpe og støtte, når man har brug for det. Vi er nærværende og tilgængelige igennem hverdagens forskellige situationer. Konflikter er en del af børnelivet, og selvom de kan være svære at være i, kan de ved støtte også rumme brugbar læring, så man både bliver klogere på sig selv og andre. Konflikter leder ofte til gode samtaler, især hos børnehavebørnene, om forskelligheder, respekt for hinanden, andres grænser og hvordan vi respekterer disse.

I Regnbuen rummer vi børnenes følelser – hvad end man er glad, vred, trist, spændt eller bange. Vi viser børnene med kropssprog og tale, at vi kan rumme dem og holder af dem uanset de følelser der bobler indeni og udenpå dem. Vi hjælper dem med at sætte ord på følelserne og guider dem i, hvordan de kan udtrykke, handle på og bearbejde de følelser, de oplever i nuet.

Vi arbejder i regnbuen med børnenes selvhjulpethed, for at styrke deres selvværd og selvtillid.

Vi vægter børnenes trivsel højt og ser på det enkelte barns basale behov i forhold til blandt andet søvn, mad mm. Vi giver dem plads, tid og rum til at udtrykke sig.

Det fysiske og æstetiske børnemiljø

Vuggestuen er lys med vinduer til 2 sider og direkte adgang til legepladsen. Vi har hjul under borde og stole så de nemt kan flyttes rundt alt efter hvordan og hvornår de skal bruges. Det legetøj som vores børn selv kan lege med er placeret i en højde, så de selv kan nå det. Bøger og legetøj som kræver voksendeltagelse står højere placeret.

Vi har valgt at dekorere væggene på stuen med fotos, som dokumentere det pædagogiske arbejde på stuen. Vi bruger ofte billederne til at tale om, hvem der er i vuggestue og hvem der holder fri. Dette giver en følelse af at høre til i en gruppe. Børnene kan ligeledes tale med os, hinanden og deres forældre om, hvad vi laver i vuggestuen.

På vuggestuens legeplads er der både et område til at lege med sand, gynger, en sti hvor man kan køre på motorcykler og løbecykler og et område med græs. På den måde er der mulighed for mange slags aktiviteter.

At Regnbuen er en lille institution gør at alle børn trygt kan færdes i hele huset. Børnene kan let "komme på besøg" i enten vuggestuen eller børnehaven. Det gælder inde og ude på legepladsen, som kan åbnet op og være fælles.

Børnehaven er inddelt i tre rum, der hver giver mulighed for forskellige typer af leg.

I pudrummet er der mulighed for at tumle, lege vilde lege og at klatre i ribber.

Klubrummet bruges både til skolegruppens opgaver, til stillesiddende pædagogiske aktiviteter som klippe-klistre, perler eller andet, men bruges også ofte af børnene til, i fred for andre børn og

voksne, at lege en bred variation af lege – der laves huler med rummes stole og borde, laves danseskole, eller leges far, mor og børn.

Selve stuen er indrettet således, at det indbyder til leg, her er der fx køkken hjørne, hvor der foruden køkkenet er et børnestørrelse bord-stole sæt, og dukker og bamser ved siden af, som ofte inspirer børnene til forskellige rollelege. Foruden dette står alt stuens legetøj i børnehøjde, så børnene selv kan vælge om de har lyst til at lege med modellervoks, spille spil eller lægge puslespil. Rumfordelingen giver dermed mulighed for at opdele børnene og skaber rum for fordybelse i både, leg, samtaler og aktiviteter.

På væggene har vi små udstillingsreoler, hvor børnene kan udstille legetøj, ting de har fundet på en tur, noget de selv har kreeret mm. vi har også opslagstavler, som bruges til at hænge billeder op af børnenes hverdag, malerier de har lavet, plakater og tegninger fra et givent emne mm. det er alt sammen med til at give børnene en følelse af at høre til, være vigtig i sig selv, men samtidig en del af Regnbuens fællesskab.

Vi er meget ude på vores store dejlige legeplads, der består af en overdækket terrasse med borde og bænke, som man kan lege ved og spise frugtmadpakker ved. Foran den overdækkede terrasse er der en stor sandkasse, der opfordrer til mange forskellige typer lege. Bagerst på legepladsen er "skoven" – her bygges der huler og samles dyr og alle børn er sikre på, at ingen voksne kan se dem, når de er i "skoven"- her kan man være for sig selv 😊

På legepladsen er der både plads til den frie leg, spontane aktiviteter og planlagte voksenstyrrede aktiviteter. Der laves f.eks. hjem til insekterne, cykelleg, rytmik i pileskoven mm. - legepladsen er et sted med højt til loftet og plads til mange forskellige læringsrum og miljøer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Forudsætningen for børns udvikling er børns trivsel. Derfor er grundstenene i vores pædagogiske arbejde - tryghed, omsorg, fællesskab og nærværende voksne.

I Regnbuen er barnet omgivet af engagerede og nærværende voksne, der anerkender og værdsætter barnet for den det er. Vi hjælper barnet med at forstå og sætte ord på egne følelser, oplevelser og handlinger.

Vi har fokus på at se verden ud fra barnets perspektiv og er altid nysgerrige på barnets initiativ. For os er der stor værdi i ”blot at være sammen” - Vi ligger meget energi i at lytte og have dialoger med børnene, for at hjælpe dem med at opleve sig selv i samspillet med andre og lærer egne svagheder og styrker at kende, med henblik på at barnet over tid lærer at se og forstå sig selv i samspil med omverdenen.

Vi har øje for det enkelte barn og dets behov og tager afsæt i barnets udvikling og nærmeste udviklingszone. Som en del af dette, arbejder vi målrettet med ”selvhjulpethed”. Det at kunne selv, giver tillid til egne evner - styrker selvværd, selvstændighed og giver mod på livet.

For at skabe succesoplevelser omkring selvhjulpethed kræver det, at vi voksne har et blik for det enkelte barns perspektiv, for at spore os ind på hvad barnets opmærksomhed er rettet mod og hvad barnet selv viser motivation for at lære. Vi er opmærksomme på, hvad barnet er klar til at lære både motorisk og psykisk, så vi kan udfordre, støtte og guide barnet bedst muligt. Barnets alsidige personlige udvikling understøttes i vores pædagogiske læringsmiljø via nærværende og tålmodige voksne, der skaber tid, rum og plads til at alle børn kan udfolde, udforske samt erfarer sig selv og dets omverden. Vi bruger hverdagens rutinesituationer, såsom måltider, bleskift, garderobesituationer osv. Som oplagte læringsrum til, at alle børn kan gøre sig erfaringer med at

kunne selv. Men også i planlagte aktiviteter og lege støtter vi børnene i selvhjulpenhed. Det kan være konflikter i en leg, hvor vi guider og støtter børnene til selv at løse konflikter og finde en måde at komme videre på. Eller det kan være i aktiviteter, hvor børnene kan få en særlig rolle så som at være den, der drejer flasken og bestemmer hvilken sang vi skal vælge fra sangkufferten etc.

I Regnbuen har børnene medbestemmelse og medindflydelse på deres hverdag, indenfor de givne rammer – hvor skal turen gå hen, hvilke sange skal vi synge, hvilket legetøj vil jeg lege med, hvilken aktivitet vil jeg være en del af osv. Børnene øves i at mærke sig selv og egne behov. Der er plads til at børnene prøver af, øver sig, er nysgerrige og udfolder sig, både kropsligt og verbalt. Vi følger barnets spor og opfordrer til egne initiativer

Vi vægter fællesskabet højt – der skal være plads til alle og alle børn skal være en del af et fællesskab – være accepteret og acceptere andre for den de er. Vi lærer børnene at tage hensyn, lytte og give opmærksomhed til hinanden. Det er vigtigt at have gode venner, da det giver børnene følelsen af at høre til – en ven eller flere venner, de kan spejle sig i, de kan udvise empati overfor, og som de kan lege med, grine med, føle tryghed og samhørighed med osv. Børnene udvikler sig gennem relationen til andre børn.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

I Regnbuen har vi fokus på det inkluderende fællesskab – vi har alle værdi og der skal være plads til os.

Vi hjælper børnene med at rumme hinandens forskelligheder og er sammen med børnene nysgerrige på, hvordan vi er forskellige og hvor vi er ens – krop, kultur, interesser etc. Vi arbejder med succesoplevelser og hjælper børnene med at se hinandens styrker – *”ej, hvor er det godt, at Mia er så høj, at hun kunne nå hylden med perler, så I selv kunne starte på halskæden”, ”hold da op hvor er I 2 stærke og hvor var det godt, at I kunne hjælpe hinanden med at bære bordet herhen”, ”hvor er det dejligt, at du hjælper Pia med at få sin jakke på, du er en god ven”.*

Vi hjælper børnene med relationsdannelse, f.eks. ved at danne legegrupper med udgangspunkt i specifikke relationer, vi kan se kunne være givtige for børnene. Det kan f.eks. være børn, der godt kan lide at være sammen, børn der kan lære noget af hinanden eller børn hvor vi kan se mulighed for nye venskaber.

Når vi deler os op i mindre grupper, for at skabe nærvær, ro og fordybelse, så bliver det mere overskueligt for det enkelte barn at danne venskaber og potentialet for læring højnes.

Vi lærer børnene at håndtere afvisninger, konflikter og behovsudsættelse ved at hjælpe dem med at sætte ord på egne følelser og oplevelser, respektere andres grænser selvom man ikke forstår dem, mærke sin egen grænse og sige stop, når der er noget man ikke vil have.

Vi guider børnene i forskellige handlemuligheder og hjælper dem med redskaber til at komme videre, hvis noget i samspillet er gået galt.

Vi følger barnets spor og er nærværende, undrende og nysgerrige sammen med barnet, på det de er optaget af i nuet – *”det var godt nok en stor edderkop, du har fundet, sikke hurtigt den kan løbe, tror du den er bange for os...”.*

Vi skaber rum for at børnene ser hinanden og hjælper hinanden – f.eks. til samling taler vi om *hvem der mangler i dag og hvorfor de mon ikke er der og at vi glæder os til at de kommer i morgen.* Når et barn falder *”hov, der faldt Jens. Kan du hjælpe ham op igen”.*

De voksne er hele tiden bevidste om, hvornår de skal ”gå” foran, ved siden af eller bagved barnet i en leg, aktivitet eller udfordring.

I børnehaven arbejder vi jævnlige med temaer, der bunder i ”trin for trin” modellen og ”fri for mobning”.

Vi søger dialog med børnene, f.eks. i forbindelse med frokosten, hvor vi har mulighed for at fordybe os i samtaler, der kan gøre os klogere på sociale behov hos det enkelte barn og gruppen.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Vi vægter sprogtiltagelse højt i Regnbuen. De voksne er gode rollemodeller og taler ordentligt til børn såvel som andre voksne. De hjælper børnene med at sætte ord på følelser, handlinger og intentioner. De er opmærksomme på deres egen og børnenes mimik, gestik og kropssprog.

Vi er altid åbne og nysgerrige på det enkelte barns intentioner – vi er i niveau med børnene, spørger ind og er tålmodige. Vi bruger tid på at forstå, hvad barnet mener. F.eks. udveksler vi historier med forældrene, for bedre at forstå, hvad barnet mener.

Eksempel: *lille Ida siger gentagne gange ”is” til de voksne og hun bliver frustreret, når den voksne ikke forstår hvad hun mener. Vi fortæller dette til forældrene, der kan fortælle os, at de i weekenden var i Lindevangsparken og skøjte på is. Næste gang Ida siger is, siger den voksne ”ja, du var i Lindevangsparken og skøjte på is”, Ida smiler og nikker.*

Vi sætter rammerne for samtaler i plenum, feks til samling og ved måltider – vente på tur, den gode tone overfor hinanden, det rette tidspunkt at byde ind. Vi bruger vendinger som ”jag skal lige høre hvad Sussie siger, så lytter jeg til dig bagefter”, *Eva skal lige fortælle færdig, så kan du fortælle din historie*” etc.

Ved konfliktløsning hjælper vi børnene med at sætte ord på følelser og oplevelser, give ideer til ord og sætninger, der kan føre konfliktløsningen videre, som feks. ”du må låne den bagefter”, ”stop, jeg er ikke med i legen”, ”jag kan høre Bertha siger stop, så skal du huske at stoppe”

Vi leger med sproget i form af rim og remser, fjlleord og ved hjælp af samtaler – vi voksne leger med, griner og undres sammen med børnene. Vi synger og laver sangleg hver dag til samling

I Regnbuen bruger vi fotovægge (se afsnittet om æstetik). De giver børnene mulighed for at pege og sætte ord på oplevelser, relationer mm.

Vi arbejder med højtlesning og dialogisk læsning, hvor barnet bliver inddraget som aktiv med-spiller i en fortælling gennem bøger. Vi arbejder ligeledes med historiefortælling i børnehaven, hvor der fortælles eventyr og børnene er med til at fortælle og finde på deres egne eventyr.

Vi griber barnets initiativ og bygger videre på det, når det viser interesse for bogstaver – vi hjælper børnene med at skrive det de gerne vil, fortæller hvad der står på skilte, tegner og skriver bogstaver mm. (se også afsnittet om sammenhæng til børnehaveklassen)

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

I Regnbuen har vi et stort fokus på krop, sanser og bevægelse.

Vi er ude en stor del af dagen, hvor der er rig mulighed for at bevæge sig og bruge sin krop. De voksne er aktive medspillere i lege, oplevelser og aktiviteter og bevæger sig sammen med børnene.

Vi arbejder med børnenes kropsforståelse gennem både leg, aktiviteter og hverdagsituationer. Vi øver børnene i at blive selvhjulpne, f.eks. ved af og påklædning, selv hælde vand op i koppen, spise med kniv og gaffel, kravle op og ned af stole mm.

Vi mener, at børn skal have plads og mulighed for at bruge deres krop – også når de prøver grænser af. Vi gør brug af vores verbale og nonverbale kropssprog og sætter ord på barnets handling, når vi støtter dem i at nå det næste udviklingstrin. Vil et vuggestuebarn gerne rutsje ned af den lille rutsjebane, men er usikker på de 2 trin op af rutsjebanen, så opmuntrer og hjælper den voksne, med ord, kropssprog og mimik eller en hjælpende voksenhånd til at få foden helt med op på det sidste trin og glædes sammen med barnet, når det lykkes.

Sanserne er konstant i spil i hverdagen, når børnene kan dufte Lottes hjemmelavede mad, når de bare tæer løber rundt i sandet i sandkassen, når der duftes og smages på blomster og krydderurter som børnene selv har plantet eller når der leges med vand og bades i vores soppebassiner. På midten af vores legeplads er et kæmpe klatreområde med klatretårn og reb, stænger, bro, gynger og rutsjebane – her udfordres sanserne, grovmotorikken og den personlige udvikling, når man klatre op af siderne, rutsjer ned i fuld fart eller står og samler mod til at sætte den første fod ud på nettet mellem de to træ stationer.

I Regnbuen må børnene gerne have deres egne cykler og løbicykler med, som de kan bruge i løbet af dagen. Cyklerne indgår i såvel leg som pædagogiske aktiviteter, som f.eks. ”cykelleg” i børnehaven og ”Cykelholdet” i vuggestuen. Cykelholdet er et koncept, som vuggestuen har arbejdet med i mange år. Cykelholdet styrker vuggestuebørnenes motoriske evner på en cykel, og styrker dem bl.a. i overgangen til børnehavelivet. Der bliver skabt et fællesskab i børnegruppen, samtidig med at evnen til at køre på cykel og at følge aktivitetens regler bliver øvet. Aktiviteten foregår på Linevangsparkens grusstier eller udføres hjemme på vores egen legeplads.

Finmotorikken styrkes bl.a. ved aktiviteter, hvor der laves perler, klippes eller tegnes, men også når barnet får tid og plads til at øve sig i at lyne flyverdragten op eller knappe bukserne, efter et toiletbesøg.

Vi arbejder desuden med sang og rytmik i vuggestuen såvel som i børnehaven flere gange om ugen. ”Rytmik i pileskoven” er et koncept der kører på ugentlig basis i børnehaven. I stedet for at lave rytmik indenfor, så har vi rykket rytmikken ned i legepladsens ”pileskov” – her er der mere plads til at bevæge sig og bruge sin krop, når der danses, spilles på instrumenter, leges sanglege, har afslapning, hvor man slapper af til synet af træ Kronernes bølgegang mm.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

I Regnbuen er vi ude mange timer hver dag. Der er en forventning om, at både børn og voksne har tøj på, så det kan lade sig gøre.

Vi finder glæde i al slags vejr. Skinner solen, kan vi holde picnic og spise vores frugtmadpakker i legepladsens pileskov mens vi fortæller historier. Regner det, kan vi hoppe i vandpytter og lave mudderkager. Er det koldt, kan vi lege regelleger der får pulsen op og lave bål etc.

Som beskrevet under ”det fysiske børnemiljø” og ”pædagogisk læringsmiljø”, så bruger vi vores legeplads meget og til en varieret vifte af aktiviteter, som f.eks. rytmik i Pileskoven, frokost i det grønne, insektjagt og pasning af insektbo, blomstens dag, hulebyggeri og meget mere.

Vi tager ofte på ture, der tager os rundt omkring, hvor bylivet møder naturen – naturlegepladser, amager strand, Frederiksberg have, zoo mm.

I Regnbuen er størstedelen af den mad, der laves til børnene økologisk. Vi taler med børnene om, hvor maden kommer fra og hvad et godt dyreliv er. Når vi ikke står i en Corona tid, så er børnene til tider med til at lave mad. Igennem årene har vi holdt forskellige slags dyr i Regnbuen – fra fisk til høns og vandrende pinde og hvert forår samler vi frøer/spindemider og følger deres udvikling til frøer/møl, inden vi sætter dem tilbage, hvor vi fandt dem. Børnene er med til at passe de forskellige dyr.

Vi affaldssorterer og skal til næste år have opsat små affaldsspande til sortering af bl.a. plastik, dåser og papir på stuen i børnehaven, så børnene kan tage mere aktiv del i Regnbuens affaldssortering.

Ovenstående giver børnene en større miljøbevidsthed og forståelse af livets kredsløb, genbrugssammenhængen mellem mennesker og natur.

Vi gør ofte brug af Naturvejlederne på Frederiksberg – vi låner krible krable kasser, deltager i diverse forløb hos naturvejlederne og får dem på besøg, hvor de bl.a. fortæller om bymusens liv eller vinterfuglenes færden.

I arbejdet med børns nysgerrighed og lyst til at lære, er det vigtigste, at den voksne er nærværende og til stede i nuet, samt at den voksne er nysgerrig og kan undre sig sammen med barnet. F.eks. når man vender en træstub - ”hvad mon vi finder”, hold da op hvor er der mange bænkebidere”, ”prøv at se den store der”, hvor mange tror I der er”...osv.

Eksempler på science i Regnbuen:

Projekt ”kan man tømme en vandpyt” – børnene undersøger sammen med en voksen, hvor meget vand der er i den store vandpyt på legepladsen, kan man tømme den, hvor bliver vandet af, hvor meget fylder det, hvis vi hælder det op i en spand....

Projekt ”vand og is” – en kold vinterdag, putter vi vand tilsat forskellige farver i tallerkner og stiller dem udenfor natten over. Hvad mon der sker, når vi dagen efter tjekker vandet, er det frosset til is, hvad er der sket med farverne, smelter det når vi tager det indenfor...

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden"

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Det er vigtigt for os, at give børnene et kendskab og en forståelse for det større fællesskab - det samfund og den kultur, som vi alle er en del af.

Det gør vi bl.a. gennem:

*Regnbuens forskellige traditioner ved højtider som fastelavn, påske og jul.

*Vores "her bor jeg" projekt, hvor børnene bl.a. tager rundt og besøger hinandens hjem, får børnene en forståelse for, at vi alle er forskellige og med forskellig baggrund, kultur, familieforhold mm.

*Besøg på forældrenes arbejdspladser

*Ture i lokalområdet – legepladser, butikker, museer, zoo, biblioteket, teater

Læs mere om, hvordan vi arbejder med lokalsamfundet og det omkringliggende miljø under punktet "inddragelse af lokalmiljøet"

I regnbuen understøtter læringsmiljøet børnene i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv indenfor en bred vifte af kunstarter og udtryk. Der arbejdes med børnenes egen skabende og eksperimenterende praksis. Det kan bl.a. være gennem:

*Cirkus og teaterforestillinger

*Dramatiske historiefortællinger

*Sanglege og rytmik

*Forskellige danseudtryk som hip hop eller karneval

*Højtlesning, dialogisk læsning og børnenes egne forfatterskaber

*Kreative aktiviteter og leg med forskellige materialer som maling, kridt, perler, redskaber, ler, modellervoks etc.

*Film og foto

Hvordan vi i Regnbuen arbejder med det æstetiske udtryk i børnehøjde, kan der læses mere om under punktet "Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø"

Evalueringsskultur

OBS: Regnbuens evalueringsskultur er ved at blive revurderet og den vil snarest fremgå her.